

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 30 cor. (15 Lei)
Pe 1/2 de an . . . 15 cor. (7.50 Lei)
Un număr 60 fileri (30 bani.)

lese ca număr poporal al „Unirii” în fiecare Joi.

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos.

Redactor: Alexandru Lupeanu-Melin.

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 1 cor. a doua și a treia oră 30 fil.

Preoții.

S'a lătit pe satele noastre o veste mincinoasă. O vorbă plină de venin și de răutate. Zice că s'au adunat mai dăunăzi preoții la Cluj și s'au sfătuit să lungească bătaia. Și au hotărît să bage iarăși pe ficiori cătane. Că de tot feciorul pe care îl trimite la casarmă, popa capătă 30 de coroane... Și că pământul nu se poate împărți între plugari, pentru-că vreau să-l țină preoții pe sama lor*).

Intru'n sat de pe Târnavave oamenii s'au și dus la popa lor și l-au luat de scurt, spunându-i: Vreți să ne mâncați, părinte? Ne băgați iarăși cătane ca să ne prăpădim și să vă rămâie pământul vouă, popilor? Ce-i asta, părinte?

Și alte vorbe grele i-au spus, încât bietul slujitor al altarului a încremenit de amarnica rătăcire a poporenilor săi și nu mai știa ce să creadă, nici nu putea scoate vre-un cuvânt de apărare. Ci, luându-și ceaslovul, s'a dus la sfânta biserică să se roage pentru sufletele rătăciților.

Astfel de grozăvenii și altele asemenea cutreeră unele sate, făcând vâlvă și neliniștind pe oamenii cuprinși cu rodnica muncă a câmpului.

Ele au ieșit din limba răutăcioasă a unui dujman păgân, care se furișează ca șarpele printre florile livezilor, inveninând cărările pe unde se târaie. Un străin, care pizmuieste mărirea românească a zilelor de acuma, își varsă veninul la încrucișarea drumurilor, la târguri, pe uliți și prin cărciume, vrând să aprindă temeliiile mândre ale României mari și din frumoasa țară pacinică a neamului românesc, care se întinde dela Nistru până la Tisa, să facă o vatră de părjol, o arie de zavistie între fiii aceluiași popor. Ca ei, străinii, căzuți din șeaua de asupritori, să ne încalece iarăși, ferecându-ne în lanțurile robiei de mai nainte.

Asta o vreau ei, dihonnia și neînțelegerea dintre frați, ca să ne mâncăm unii pe alții, iar mai pe urmă să ne înghită ei pe toți, plugari și cărturari deopotrivă. Aici bate veninul limbei lor, să ne macine și să ne risipească, iar ei să rădă în pumni de slăbiciunea noastră și să ne robească iarăși pe vecii vecilor.

Și se acată de preoți, scornind celea mai spurcate hule despre dânșii.

O, dar noi ne cunoaștem cu mult mai bine preoții, decât ca să nu pricepem gândurile lor păcătoase. Noi știm, că preoții Ardealului au ținut sufletul românesc în poporul sub-

jugat din Ungaria cea prohodită, precum și din toate celealalte colțuri de lume locuite de Români. Ei au murit cu sutele în spânzurătorile dela 1848, de s'au albit toate dealurile și colinele de oasele lor, ca să ne scape de iobăgie și să smulgă din ghiarele nemeșilor moșioarele, cari ne hrănesc până în ziua de astăzi. Adunarea de pe Câmpul Libertății dela Blaj, în care au răsufat iobagii plugari din țara Ardealului, popii românești au făcut-o, în frunte cu arhieriei lor. Preoți au fost căpitani Balint și Vlăduț, cari s'au pus în fruntea Moților și a Murășenilor, de ne-au mântuit de streangurile lui Vasvári și Hatvani, cei ce juraseră să stingă de pe lume toată suflarea valahă.

Unui popă românesc i-am cântat noi, după vestita pară a Memorandului dela Cluj, jalnica doină națională:

Cântă mierla prin păduri
Rob e Lucaciu la Unguri,
Pentru sfânta libertate
De care noi n'avem parte
O!, o!!

Și, oare, n'a fost tot popă românesc eroul dela Moftinul mic, Părintele Murășanu, care, atunci, când ungurii voiau să ne fure limba românească din sfințele altare, a scos afară din biserică românească pe vestitul Iaczkovici, călăul Ungurilor? Ori, pe cine duceau jandarmii cei furioși țerecați în lanțuri pe ulițile Clujului în toamna anului 1916, ca să umplă temnițele cu ei și să geamă varmeghia Șopronului de

înstrăinarea lor? Li duceau poate fiindcă erau răuvoitorii s'au trădătorii neamului lor românesc? — O, nu, de-o mie de ori nu!

Sau, astăzi, împotriva cui se ridică hula nepuțincoșilor dușmani, decât tot contra popilor românești? De ce? Fiindcă vrând să prinzi pui de potârniche ucizi sau rănești mai întâi pe mama, pe povățuitoarea lor, ca risipindu-se puii, mai ușor să-i poți pune la frigare.

Minciunile încornorate, amintite mai sus, le înțelege orice om cu mîntea limpede, ori ce Român cu dragoste de limba și de sângele său. Preoții nu vreau bătaia, nici lungirea războiului. Ei sunt apostolii păcii, ai bunei înviri. Ei se roagă zilnic pentru pacea lumii.

Iar oastea românească e a țării, a Neamului întreg, care trebuie să priveghieze și să păzească hotarele dobândite. Să ne apere moșia tuturorora, moșia Neamului, România Mare.

Preoții sunt slujitorii cărților, ai învățăturii, ai luminei celei bune. Ei trăiesc pentru binele pământesc al poporenilor și pentru mântuirea sufletelor noastre.

Ai noștri sunt ei, pentru-că dintre noi au răsărit, sânge din sângele și os din osul nostru. Și cum ar putea ei să nu dorească binele și fericirea noastră, cari suntem fii, frații și părinții lor?

Păstorul iubește turma sa, precum Hristos Biserica.

*) Adevărul despre desbaterele și hotărârile Congresului preoțesc din Cluj e a se vedea în nr. 17 al gazetei noastre.

România și războiul.

— Cuvinte de laudă și de recunoaștere despre România. —

Albert Thomas, deputat și fost ministru al Franței, a ținut în ziua de 29 Aprilie 1919 o preafumoasă vorbire despre România și războiul, în care a arătat înaintea unui public ales, fiind de față și dl I. C. Brătianu, ministrul-prezident al României, că România s'a luptat în acest războiu ca o leoaică, dar că a fost tratată din partea Rusiei. A mai dovedit apoi, că Români nu sunt un popor cari doresc să subjuge pe alții, ci tocmai dimpotrivă dau libertate tuturor popoarelor din cuprinsul țării. Foarte frumos a mai vorbit apoi și despre Banat. Ba ce e mai mult, a împărțit în cursul vorbirii sale și o hartă a României mari, pe care erau scrise următoarele cuvinte: „Banatul este pământ românesc. Tratatul dela 1916 între aliați și România, a recunoscut dreptul României asupra întregului Banat. Dumănea este o graniță naturală, ea a asigurat timp de 10 veacuri prietenia sârboromână. Trăiesc în Banat 280,000 Sârbi împraștiati, dar există și în Sârbia pe malul Dunării un bloc de peste 350,000 Români. Banatul are 1.580.000 locuitori, dintre cari 1.300,000 nu sunt Sârbi. Partea cea mai mare

a acestor locuitori este românească. Produsele Banatului și Transilvaniei se scurg pe Murăș, Tisa, Bega și Timiș. Granița propusă este arbitrară (care nu ascultă de nici o lege) și nedreaptă. Ea ar face cu neputință viața economică a României răsăritene și de mijloc».

Dovadă, că în Paris avem mulți prietini, cari ne apără drepturile noastre. Să nădăjduim, că astfel în urma urmelor tot dreptatea va ieși biruitoare.

Belgia fericită.

Una dintre țările cari au suferit mai mult în urma acestui războiu, este fără îndoială Belgia cea mică, pe care încă în 1914 au cuprins-o întreagă Germanii. Este o țară mică dar bogată, ai cărei locuitori sunt mare parte meșteșugari și neguțatori, dar și economi, și încă foarte buni, dela cari am putea învăța foarte multe lucruri bune.

Am numit țara aceasta fericită, pentru că, deși a răbdat mai bine de patru ani foarte mult dela Germanii fără suflet, s'a recules și s'a tărăduit mai iute decât ori care alta. Cătim adică în po gazeta din România veche: »Viitorul«, că un gazetar dela foaia aceea a umbilat mai săptămânile trecute prin Belgia și s'a mirat foarte mult de

ieftinătatea traiului de acolo. Întăiu și mai întăiu a băgat de seamă, că acolo zierele se vând cu 5 centime, cam 10 fileri ori 5 bani de ai noștri, deși zierele sunt mari ca și celea din România veche și au câte 6 pagini sau trei foi. Gazetele sunt tipărite cetet, pe hârtie bună și în câteva ore le și poți cumpăra în Paris, va să zică și trenurile le sunt bune și iuți. În capitala Belgiei, în Bruxelles, pentru o odaie mobilată plătești la lună 150 franci, ceea ce la Paris costă 1000 de franci. Ghetele le poți cumpăra cu 70 franci și le poți plăti în rate de câte 10 franci la lună, berea e cu 40 centime, la Paris cu 90, cartofii (crumpenele) cu 40 de centime, la Paris cu 2 franci.

Și ce credeți, pentru ce e așa de ieftin traiul în Belgia? Pentru că acolo plugarii nu lucră pământul tot ca acum sunt o sută de ani, ci an de an învață câte un metod nou, pentru că au o grămadă de școli de plugărit. Acolo aproape toți oamenii știu scrie și ceti. Plugarii își dau cu drag copiii la școală și-i dau la meserii și la comerț, pentru că bine știu că atât comerțul cât și meseria sunt plug de aur. Și mai este încă ceva, ceea ce ne lipsește nouă: acolo oamenii sunt cucernici și temători de Dumnezeu nu numai cu gura ci și cu fapta. Acolo furturile sunt foarte

rari, te poți duce liniștit de acasă și poți lăsa ușa descuiată, pentru că nimenea nu te fură. Acolo hoții sunt tot pe atât de rari, ca la noi ucigașii, și după cum îl arată la noi cu degetul pe ucigaș, cam așa i-se întâmplă în Belgia hoțului.

Cu drept cuvânt putem spune așadar, că Belgia este țară fericită, pentru că temelie ei este frica Domnului.

Iuliu Maior.

— „Frăția de cruce“ și „Surorile de cruce“. În Ciuj s'au înființat de curând două însoțiri naționale, cari au de scop să ceară sus și tare, ca lumea să țină seamă de drepturile noastre depline și toți Români din Fosta Ungarie, din Banat și Crișana să fie alipiți la trupul Neamului. Iar Românilor din Sârbia, Valea Timocului, și celor de peste Nistru, cari sunt afară de Basarabia, precum și Românilor de ori unde să li-se recunoască dreptul limbii și al sângelui. Afară de aceasta, cea două însoțiri, una a bărbaților și alta a femeilor, au de scop să întărească în popor dragostea de limbă, de neam, de țară și de Rege. În fruntea însoțirilor stau bravii fruntași Clujeni Dr. Amos Frâncu, Dr. Elie Dăianu, Dr. Ghilezan, și Dnele Sionia Dăcan și Zoe Dr. Tototan.

Mucenicul.

— Istorie din vrăjbi. —

Cu multă sfială și cu mare cinste mă uitam eu la badea Moisë, când mă întorceam pe la începutul verii dela învățătură. Abia așteptam să vie sfânta Duminecă să mă duc la bisericuța noastră de lemn din marginea satului. Acolo mă așezam frumușel în strană lângă moș Ion, diacul, și așteptam să văd cum iasă badea Moisë crâșnicul din altar și cum ațită focul în cădelnița de aramă, în colțul dela fereastră. Luminile din sfeșnicar îi aureau pletele lungi, pieptenate frumos, iar cămașa îi strălucea ca giolgiurile sfinților din icoană.

După slujbă, când venca la mine și-mi întindea cu blândețe multă cornul de prescură sfințită, precum dădea tuturor copiilor, mă luă o tremurare ușoară și o căldură dulce, par'că s'ar fi coborât însuși Sfântul Nicolae de pe iconostas, ca să-mi imbie sfânta bucurură.

Simțeam eu, că badea Moisë, cu bătrânețele sale albe, e mai

altfel decât ceilalți oameni din biserică și îmi venia totdeauna să-i sărut dosul mâinii aspre și încrețite. Iar când mi-a spus moșu, preotul satului, că badea Moisë e din vrăjbi¹⁾ și că are ascunsă în podul căsii o lance mare cu tăișul dintr'o coasă întreagă, evlavia mea față de dânsul a crescut și mai mult.

Odată, dacă am crescut și eu mai mare, l-am întâlnit în cimitirul bisericii, la strâns de otavă. Făcuse un boghișor rotund și își odihnea ostenele la umbra unui prun bătrân. L-am văzut de departe și m'am așezat și eu, la umbra răcoritoare, cu o carte de istorii la subsoară.

— Cetești, nepoate, cetești — îmi zise bătrânul, mângându-mi fruntea înfierbântată de soarele verii. — Ce mai scrie în cartea aia groasă?

— Istorii de demult, moșule. De când a bătut împăratul Traian pe Daci, de ne-a adus pe noi în țara pădurilor.

— Hm, bine, nepoate, bine. Asta-mi place. Frumos lucru

să cunoașteți, voi, cărlicușii¹⁾, faptele străbunilor. Foarte frumos...

— Da' în cartea aia a voastră, serie de vrăjbi? Serie de Bărnățiu, de Axente, de Iancu și de popa Vlăduțiu din Ațintiș? Serie?

— Da' despre popa din Budăi, mucenicul de pe Câmpie, scrie? N'o fi scriind, nepoate, nu. Și s'ar cădea să scrie, să știe lumea toată cum au murit pentru nație popii cei bătrâni ai Românilor...

Badea Moisë, rostind acestea cuvinte, s'a răzimat într'un cot și părea că și-a trimis sufletul să colinde peste culmile împădurite ale dealurilor. Nu-și mai luă privirile dela stejarii bătrâni de pe coaste, ci căută să intru-pe de acolo o lume veche, o lume de dureri și vitejis. Vroia poate să mă răpescă și pe mine cu dânsul, să-mi las închipuirea să scormonească umbre de păduri și să aud frământări și vaete de demult.

¹⁾ Cărlicuș dela cuvântul latinesc clericus, cum se numeau în vechime teologii.

Apoi a tresărit blândul moșneag și cu ochii plini de vifor îmi zise:

— Mă, nepoate, vezi tu pădurea cea colo de sus, de pe dealul Găbudului. Tu știi Leurda, cea plină de lupi iarna și plină de gemete, când bate vântul Turzii. Bine. Vezi acolo l-am cunoscut eu pe Popa Ion din Budăi...

Săracu popa Iuân!

Era vara, mă, oa acuma. Trezuse de Sân-Petru și trecuse și adunarea dela Blaj, de pe Câmpul Târnavelor. Se întâmplase și cumplirea dela Nojlac, prin păraiele căruia două săptămâni au tot cărat câinii satului la morții iobăgilor uciși de chienteși¹⁾. Se înroșiseră apele Murășului.

Eu, scăpat dela Nojlac, am strâns lanca subsuoară și am venit acasă, la Ciuci, să-mi văd de părinți. Am sosit seara și, trecând prin satul pustiu, am luat cărarea Leurzii. Colo, spre poala pădurii suia cu greu un car mănânat de o muiere. Era mama, fie iertată, care coborîse

¹⁾ Oastea necemșilor.

¹⁾ Anii 1848-49.

Din Basarabia.

— Suflet moldovenesc. — Sătenii din Basarabia își trimit de bună voie feciorii să slujască în armata română. Dvoreanul Iacob din Verigeni și fiul său Haralambie. —

Gazeta „Frăția Românească” din Orhei, scrie:

„Dincolo de Nistru nebulnia bolșevică necinstește femei, omoară cu foamea sute de mii de suflete, stinge viața din zeci de mii de oameni, nevinovate. Aici la noi ne simțim aproape ca în timp de pace cu ieftinirea traiului, și cunoașterea mai de aproape între frați de dincolo și de dincoace de Prut, lucruri ce se vor întâmpla în timp foarte scurt, toți se vor simți mai bine ca în timpul de pace de dinainte de războiu. Așa judecă cei cu minte și sunt mulți acum de aceștia. Unul dintre aceștia este și Dvoreanul (sătean moșier) Iacov Cernoleff, din satul Verigeni, județul Orhei. În sufletul acestui brav Moldovan s'a trezit glasul bunicilor lui, cari pe vremuri au fost mari paharnici la curtea falnicilor voievozi ai Moldovei.

Glasul strămoșilor săi l-a îndemnat să facă și el ceva bun pentru țara unde ei au slujit ani de-a rândul cu vrednicie și în sufletul său curat și în mintea lui cea dreaptă el a găsit, că mai mare bine pentru țară el nu poate aduce decât prin cea mai mare jertfă a sa, care, după alul socoteală, și după a noastră, este să se lipsească „de

bun chef” de cel mai mare copil al său, de sprijinul zilelor sale bătrâne.

Și după multe întrebări în dreapta, și stânga, a dat peste cine știe să-i dea lămuriri, ce trebuie să facă, și cu mâna lui nelndemănată, cu grele buchi rusești, a scris următoarea:

Invoire

Eu Iacov Cernoleff, dvorean din Satul Verigeni ținutul Orhei Invoiesc de bun chef pe copilul meu Haralambie să slujească în arma cu calul împăratului din România. Și mă rog în fața mărilor voastre să mai învățați carte pe băiatul meu și în graiul nostru moldovenesc, că el numai pe rusie e cărturar. Deie Tatăl din ceruri ca Măria voastră să aveți bună mulțumire cu el pentru cinstea mea și a bunelilor mei, care din neam de paharnici de peste Prut se trag, și să mi-l întoarcă în bună sănătate acasă.

In târgul Telenești
iscălit: Iacov Cernoleff.

A doua zi a venit și flăcăian-drul de 19 ani, în spate cu trasta plină de abecedare moldovenești, pe care le deslușă binișor și cu o scrisoare cam nesigură a scris cu litere moldovenești următoarea:

Declarație

Eu Haralambie, fiul Dvoreanului Iacov Cernoleff din Satul Verigeni, ținutul Orheiului, voiesc a sluji, dobrovolet, în arma cavaleriei în armata românească. Eu merg cu buna invoirea

părinților mei și merg la cinstea fețelor D'voastră de bună voie, cu multă osârdie mă rog la cinstea fețelor Dvoastră, ascultare să dați cererei mele, că și butucul neamului meu din dvorenii de peste Prut purcede.

iscălit:

Haralambie Dvorean
Cernoleff.

Belșug de grâu în Oltenia.

Cetim cu multă bucurie în gazeta dlui Iorga »Neamul Românesc« o scrisoare a dlui inginer agricol V. Negruși din Poiana-Mare, jud. Dolj, în care ni-se spune, că în anul acesta va fi mare belșug de grâu în Oltenia.

»La noi, în Oltenia, — zice dl. Negruși — grâul pretutindeni e minunat, mai ales în partea șesului. Bine făcut în paiu, care atinge pe alocurea înălțimea dela 1 m. și 50 până la 1 m. 80, are un spic, voinic, lung de 10 până la 15 cm., și cu un număr de hoabe de 25 până la 45... Poate nu e bine să profetăm, dar ca unii ce suntem obișnuți să socotim roada de pe câmp, am putea spune, că acest an, vor fi în județele Mehedinți, Dolj și Romanai producțiuni de 2 chile rari la pogon.

Data fiind întâierea mare ce ocupă în acest an cultura grâului, s'ar putea spune, fără frică de contrazicere că producțiunea Olteniei ar pu-

tea îndestula trebuințele populației vechiului regat. Unde mai punem, că județele mănoase, ca Teleorman, Vlașca, Ilfov, Ialomița, precum și județele Moldovei și Basarabiei se prezintă în condițiuni, dacă nu mai bune, dar tot așa de bune ca cele trei județe oltenesti.

Și astfel Dumnezeu părinților noștri, care ne-a ocrotit de veacuri, își întinde mâna asupra noastră și nu ne părăsește nici de astădată.

Și acelaș țaran, cu palmele pline încă de bătăturile patului de armă, apucând coarnele plugului, ne-a rodit țarina, țarina pe care a știut așa de bine să o îngrășe cu mult sânge vrăjmas.

Veste bună dar' aduc tuturor, veste îmbucurătoare, că în curând, nu numai că nu vom avea nevoie de pâine străină, dar vom putea da și altora din prisosul hambarelor noastre.

Sosirea Dlui Brătianu.

Di Ion C. Brătianu, ministrul președinte al României și primul delegat român la Conferința păcii a sosit la București Duminică în 6 Iulie, ca să facă Maiestății Sale Regelui și guvernului dare de seamă despre pertractările de pace, în cecece ne privește pe noi Români. Se ține zilele acestea un sfat de ministrii din prilejul dării de seamă a Dlui Brătianu.

în sat să facă, pe furie, un cuptor de pită. Dar n'a joi, căci auzind copite de cai pe drumul țării, a suit troaca cu aluat în dricul carului și o ducea spre adăpostul din pădure.

Am pus și eu umărul la roată și am băgat carul în desic. Aici era satul întreg, copiii, neveste și moșnegi. Tremurau de groază și strângeu la sân icoane afumate, aduse din sat.

Ne-am pus la cină... Of, ce cină! Aburia mămăliga nefiartă și nu putea s'o înghită nimenea. Cui îi trebuia mâncare atunci?

Am cercat să ne dăm odihnei. Așternutul nostru erau bușteni și crengi uscate. Ne uitam la cerul instelat, cum își strâmbă carul mare oiștea spre înaltul țării și eum își adună găinușa pușorii de stele mărunte... Nici greerii nu cântau, decât o vulpe răgușită lătră a pustiu, undeva în vre-o margine de codru:

Din spre sat veneau răcnete rare, de chienteși beți poate. Și dela podul Murășului uruitul cigilor pe funia de fier... Cine

știe cine mai trece apa pe prepestenia asta!

Tot numărând stelele pe cer și dăpănând la gânduri grele, am ațipit. Soma greu, cu dureri în toate oasele. Lângă mine se așezase cu botul pe labe Traiduş, cănele nostru. Era frânt și el, săracu, de zoala stăpânilor.

... Dela o vreme a început să latre în gura mare. Ham, ham ham! — de răsunau stresinile ulmilor și s'au sburătărit paserile de prin cuiburi. Ce să fie, Preasfântule Doamne?

Am ascultat cu toții și am auzit dinspre marginea pădurii un vaer greu, de om ce moare.

— Vai, vai! Nu mă lăsați, oameni buni. Pentru numele Domnului...

Mi-am luat lancia de alături și am luat-o spre sat. După mine doi-trei copilandrii, cu furci de fier.

...Pe cărarea Gabudului, spre crucea din deal, într'o margine de holdă, un om cu capul gol, cu mijlocul frânt de chinuri. Un bătrân cu barbă, cu haină neagră, lungă.

Se sprijinea în eote și chieamă cu glasul slab, stâns, tot mai stâns:

— Nu mă lăsați creștinilor, nu mă lăsați!

L-am luat pe sus și l-am dus în pădure, la ai noștri, la foc. Era un popă... Popă cărunț, cu barba încălțită de băta, cu fruntea plină de sânge închiegat. Se văietă, sârmanul, de-ți rupea sufletul.

Când s'a venit în fire, a deschis ochii oboșiți, stânși și zise:

— Sunteți creștini, oamenilor?

— Creștini, de lege românească, părinte.

— Bine cuvântat fie numele Domnului! Am scăpat, am scăpat...

Apoi, încet, cu sughituri de durere și de bătrânețe, ne-a spus, că-i Popa din Budăi, de pe Câmpie, că l-au alungat pandurii, voind să-l prindă și să-l spânzure. Că răneau pe urmele dânsului:

— Unde-i chinele de popă, unde-i? Să-l omorim. Să moară tata olahilor! Să moară!

— Și am fugit, fiilor, am fugit zi și noapte singur, prin

sămănături, prin păraie și prin scăeți, am fugit cu moartea în sân. Chienteșii mă zăreau uneori și le-auziam zureitul scărilor dela cai. Murășul l-am trecut noaptea în luntrea lui Gheorghe Podarul, din satul vostru. El a trebuit să arunce în valuri pe păzitorii podului, ca să mă poată trece. Gheorghe, uriașul.

Și multe ne-a mai spus popa din Budăi, cel fugărit de Săcui. Că nemeșii dela Cluj cereau capul lui, ca să robească și pe mai departe iobagii.

— Popii vreau libertate, popii cer ștergerea iobăgii și cer dreptatea — sbierau domni ungurilor în dieta din Cluj.

— Popii au luminat mintea iobagului — spuneau tot ei.

Și multe furei s'au ridicat, fiilor, pe dealurile Câmpiei, pe malurile Someșului și spre munți.

— Multe, ca arborii pădurilor. Dar noi să nu ne dăm, că Dumnezeu e cu dreptatea noastră.

— Tu, fiule Moisa, să-ți iei lancia și să cauți pe Axente. Să-i spui să nu se lase, ci să-și adune oști, că stăpânii întunere-

Statul și cetățenii.

Toți locuitorii din toate ținuturile cuprinse în România-Mare sunt cetățeni ai statului român. În frunte cu Regele — și prin organul Său de conducere, care este guvernul, — statul se razimă pe voința poporului și înfruntă pentru binele cetățenilor.

În cuprinsurile statului român a rămas mult moloz și polomidă pe urma războiului. Bucovina, din veselă grădină ce a fost, înfățișează în multe părți icoana pustului; România veche, ocrotitoarea noastră cea bună, a fost sleită până în răunchi de Nemți; peste Basarabia se mai tot abate vântul răscoalelor rusești bolșeviste, iar la noi știm unul fiecare ce stări sunt și cât mai avem de muncit, până să putem zice „Doamne ajută”, — că ni-s'au limpezit hotarele.

Statul român are nespuse de mult să lucreze, până să se poată liniști de grija viitorului. Așezat aici, în pragul Răsăritului, vlăstar al celui mai ales neam din lume, al neamului latin, poporul românesc trebuie să-și întărească statul după pilda strămoșilor lui Romani, cari au stăpânit odinioară lumea prin ordine și dreptate, prin virtuți sufletești fără seamăn.

Primejdii se zugrăvesc pe cerul nostru la mieznoapte, primejdii la miezăzi și primejdii la asfințit. Țările luminate ale apusului, și în primul rând surorile noastre mai mari, Franța și Italia, privesc țintă la noi și așteaptă să săvârșim aici la Răsărit aceleași minuni sfinte spre binele acestei părți de lume, pe cari le-au săvârșit ele acolo în apus, purtând pururea

în fruntea altor neamuri făclia învățaturii și-a muncii celei neodihnite pentru înălțarea, înțărirea prin moravuri creștinești și împăciuirea popoarelor de pe globul pământesc. Avem credință tare, că, deși la începutul libertății sale de a munci, neamul românesc se va dovedi un demn urmaș al străbunilor săi și un vrednic membru în familia glorioaselor popoare latine. Statul român prin așezarea lui, e cheia răsăritului Europei. Bogăția lui e fără seamăn aici, iar legăturile firești ale așezării sale îi deschid cărare în lumea întreagă.

Dar statul român e azi la începutul începutului. Nemăsurată e povara treburilor ce are de delegat. Incercat-ați să vă gândiți, numai la greutatea ce are de biruit, aici la noi, Consiliul Dirigent din Sibiiu? Și totuși vedem, că trebile merg destul de bine, chiar de pe acum. Multă buruiănă s'a prăsit sub Unguri în toate meleagurile țării — și multe sarcini ne-au rămas moștenire dela stăpânitorii noștri de neagră pomenire.

Ca să poată asigura bunul mers al lucrurilor, Consiliul Dirigent trebuie să înalțeze toate alcătuirile statului: administrația, judecătoria, trenul, posta și telegraful, siguranța publică, armata și paza legilor. Ba trebuie, apoi, să plătească cinstit pe toți funcționarii și trebuie să provadă armata cu toate celea de lipsă, pentru că e nevoită să tot mai poarte și acum greul războiului cu Ungurii.

Multe și uriașe poveri sunt astea. Și dacă ar fi numai atâtea! Știm, că cheltuiala războiului apasă, ca o sarcină

grozavă umerii lumii întregi. O parte din această sarcină, va apăsa și asupra celui mai neînsemnat din lume. Noi, cari ne facem o țară mare și bogată, poate nu vom fi trecuți cu vederea. Va trebui poate să punem și noi umărul, unde-l vor pune cu toții.

Înainte de războiu România veche își împăca toate lipsurile obștești din câteva sute milioane lei. Vă puteți da ușor seama cu cât mai mulți bani ne vor trebui astăzi, când România e de douăori mai mare de cum a fost, când ea mai trebuie să mai așeze și temelii bunăstării noastre și a urmașilor noștri, ridicând orașe, fabrici, spitale, școli, drumuri de fier și împărțind pământul între țărani. De mulți, de foarte mulți bani va avea lipsă stăpânirea noastră în curând, pentru ca să poată face față tuturor sarcinilor ce a luat asupra-și.

Și de unde va lua România-Mare banii de lipsă? Ce vor face cetățenii ca s'o ajute? Răspunsul e limpede: trebuie să muncească. Cheltuiala va răsări din hărnicia noastră. Totul se va schimba în aur în palmele noastre dacă vom munci, căci munca e blagoslovită. Acum, când în casa sa și în țara sa tot omul va fi slobod și stăpân, trebuie să așezăm truda și hărnicia pe cea mai înaltă treaptă a cinstei. Țara noastră e holda lui Dumnezeu, numai lucrată trebuie. Să nu ne gândim însă că de acum vine binele ca albinele. Oricât de bogată va fi țara noastră cea nouă, ea se va arăta sgârșită față de noi, dacă vom fi leneși. Mucegaiul sărăciei va umple toate incheieturile ei și vor trebui să vie iarăși neamuri streine să ne stăpânească, pentru că Dumnezeu pedepsește amar popoarele, cari nu se știu folosi de darurile ce au căpătat.

Să nu murmurăm și să nu ne arătăm nemulțumiți, dacă stăpânirea noastră românească cere azi și jertfe dela noi, de pildă când cere cai și nutre-mânt. Să ne aducem aminte, că ai noștri copii sunt cătanele pentru cari trebuie toate și că, dacă ei nu vor putea să aibă toate celea de lipsă, cu mare anevoie vor putea să risipească primejdia ce ne paște la hotare.

Să nu ne lăsăm apoi copleșiți de înșelăciunea trecătoare a banilor de hârtie, ce ne-au rămas pe cap. Numai când banii vor fi stropiți de sudoarea feței noastre, vor avea adevăratul preț. Să ne aducem aminte, că furnica își strânge hrană de cu vară pentru iarnă, iar omul înțelept își cumpără vara sanie și iarna car. Cine își mănăcă sămânța de iu, își

mănăcă cămașa, — spune o vorbă din bătrâni. Dacă n'om conțeni cu traiul ușor și destrăbălat, vom slăbi temeiurile țării. Banii de prisos să pot da, cu cinste și folos la împrumutul național, când se cer astfel de împrumuturi. În felul acesta mai și mai întâi scăpăm de potopul coroanelor de hârtie, până să n'ajungă, ca cele ale lui Kossuth la 48, — se mai ivește apoi scumpetea și își asigură tot omul averea în locul, care ne dă cea mai mare siguranță din lume, ne mai amintind, că facem și un bine statului care este *al nostru* și *pentru noi* muncește.

Fiecare din noi am umblat, în timpul războiului, prin atâtea țări și am văzut ce pot neamurile harnice în Boemia, Tirol, în Carintia, în Croația, în Polonia și în Italia, ba chiar și în Rusia. Din fiecare țară am cules învățături folositoare. Am văzut cum îngrijește Neamul fânățele, cum își crește vitele, am văzut cum își lucrează Polonezul baraboi și Cehii pământurile. Mulți dintre noi au bătut și drumul Americii și multe am învățat și pe acolo. Dacă ne vom folosi de aceste învățături, povățuind și pe cei ce n'au văzut atâtea, vom putea să facem din România noastră cea scumpă o țară mai frumoasă decât toate.

Să nu rămâie nici un petec de pământ, nelucrat, căci din roada lui, o parte, oricât de neînsemnată, va ajuta la bunul mers și la înflorirea statului român. Trebuie se mergem, cu pilda noastră, în fruntea neamurilor neromânești din România-Mare. Să ne săpăm adânc în suflet adevărul, că statul cu atâtea va putea să slujească binele obștesc mai ușor, cu cât cetățenii îi vor da un sprijin mai insuflețit. Țăria statului român trebuie să sporească zi de zi, an de an, din vâjșoșia brațelor muncitoare și din dragostea cetățenilor. Sporind țăria statului, siguranța lui, — viața va fi din ce în ce mai ușoară și mai frumoasă, iar România-Mare va putea să pășească cu fruntea senină a înălțarea de cele două state latine, alături de Franța și Italia.

— „Unirea Poporului” aduce totdeauna celea mai proaspete știri și în aceeași vreme, articoli limpezi, cari privesc viața sătenilor. Cereți și abonați „Unirea Poporului”.

cului sunt mulți și puternici. Și să asculte de Cipariu, de Bărnăușiu și de ceilalți aleși. Să-i asculte și să facă precum zice ei, că bine zic. Bine. Asta le-o spune dela popa Ion din Budăi. Că am și eu un fecior cu învățatură, pe Alexandru. Al nostru e și el, al iobagilor fără drepturi. Ai voștri sunt ei toți, ai voștri...

Așa glăsuia moșneagul popă! Glăsuia și cuvintele lui se amestecau cu vântul codrului și părea, că se umple văzduhul tot cu glasul lui de proroc. Se adunaseră toți fugarii în jurul lui. Femeile plângeau, copiii se frământau în somn trudit pe orăoi uscate, copilăndrii strângeau trunchiuri de stejar la subsuori, și ochii tineri le făcrau, ca stelele de pe ceriu...

Moșnegii își acuturau pletele și ridicau frunțile trudite.

*

Popa Ion s'a dus încă în noaptea aceea peste deal, la Bichiș, la nește prietini.

Iar eu mi-am aseuțit mai bine lancea și am căutat în ruptul capului pe Axente.

L-am găsit curând.

Când m'am întors, după vrăjbi, în sat, mi-au spus femeile, că la săptămâna după plecarea mea, pe popa din Budăi l-au prins Săcuii în Bichiș, l-au răstignit pe loitrele carului și, împodobindu-l, în batjocură, cu berțițe și cu flori, l-au dus la Turda — la spăzurătoare.

A. Melin.

Prohodul beției în America.

În ziua de 1 Iunie s'a făcut mare prohod în orașul Cleveland-Ohio din America. Prohod în toată rânduiala, cu popă și cu dieci. Dar prohod fără lacrimi și fără păreri de rău... Lucru fără păreche în toată lumea.

Murise roșcovanul și vecinic setosul John Barleycorn, adică... beția. Sau cum s'ar zice pe românește Ion Sugaciul. Americanii au intrupat darul beției în cuvântul John Barleycorn, nume de ocară și de bajocură. Iar jupânul Barleycorn a răposat în ziua de 26 Maiu 1919...

A trebuit să-și dea duhul, sârmanul, căci legile americane cu ziua de 26 Maiu au oprit orice fabricare, vindere sau desfacere de beutură bețivă. Au oprit chiar și aducerea de beuturi din alte țări. Încât jupân Barleycorn nu mai putea să mai ajungă la nici un picur de udătură. Și s'a ofilit de sete, ca o salcă scorburoasă pe malul unei gârle secate. A închis ochii pe vecie, Dumnezeu să-i ierte păcatele.

Americanii naibii i-au făcut un sicriu din patru scânduri vopsite cu negru, în care l-au așezat cu... scârbă multă. Capul bețivului era un butoi de rachiu de trei măsurii, trupul un butoiu de bere, rotovel și pântecos, iar picioarele două sticle mari de vin...

Așa era chipul bețivului.

La cap i-au pus o cunună de flori veștede, semn, că nu va mai învia niciodată.

Cruce nu i-au pus, căci crucii nu slujise niciodată în viața lui. Lumini nu-i ardeau la căpătâi, căci bețivii nu sunt prietini luminei, decât un opaiț păcătos cu flacăra gălbuie. În loc de tămâie i-au aprins o pipă mare, ca să-i afume calea din urmă.

N'a lipsit nici predica și iertăciunile. Și spunea preotul:

— Ion Sugaciul, Intruchi-pătorul beției, a avut mulți prietini și mulți dușmani. Dușmanii i-au pricinuit moartea. Lucruri bune în viață n'a făcut, decât rele și rușini. El a stricat familii, a ruinat omenirea, a robat pe femei, a împiedecat orice pornire bună, a luptat contra bisericii și a stricat fericirea omenească. Toată lumea se bucură de moartea lui.

După sfârșitul predicii, mortul a fost dus la groapă. Nimeni nu plângea și nimeni nu l-a însoțit până la mormânt.

Oamenii și-au făcut cruce, că au scăpat de dânsul!

În potrive răspânditorilor de știri.

— Estras din ordonanța Nr. 21 și 25, modificată. —

1. Vor fi considerați ca infractori;

a) Acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi, etc., vor comunica colportă, comentă în orice chip, știri fie adevărate, fie imagine, sau

păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

Ce mai fac Ungurii?

— Se încăieră ei de ei. — Garde roșii și garde albe. —

Se furișază cu minciuni printre noi. — Desmințirea dată de Comanda noastră. —

Ungurii trag de moarte. Nici ei nu mai știu cine e mai mare la ei și de cine să asculte. Mai bine nu ascultă de nime ci face fiecare cum îl taie capul. Cine vrea să ajungă la putere, își adună câțiva pierdevară și le zice: armată, apoi își încearcă norocul. De aceea sunt pline azi ziarele lor de revoluții și contrarevoluții, de nu le mai ști numărul. Până acum Béla Kun — jidănașul scăpat din temniță în revoluție, are totuș mai mare trecere. El a pus mâna pe bani și așa ei are oaste mai mare: pe cei »roșii«. Dincolo de Dunăre însă li merge prost. »Garda albă« i-a scos pe roșii de pretutindeni.

Și mai rău i-a părut însă bravii noștri feciorași, când i-au acunecat cu o lovitură peste Tisa. Ce și puteau face năimiții și adunăturile lui Béla Kun, cari stau în arme pentru bani și pentru jaf. față de falnicele noastre regimente, cari s'au năpustit asupra lor ca o furtună, nu pentru bani, ci ca să-și apere legea și moșia, ca să facă o Românie mare și fericită pe vecii vecilor. După bătaia mâncată pe frontul dela Tisa s'au ostoiat. Au mai făcut

ei două-trei încercări de-a trece Tisa, dar s'au scaldat în valuri cum n'au voit. Așa le-a trecut și pofta asta. Acum stau blânzi. Abia cuntează să mai tragă câte-o salvă în aer.

Bătuți cu arma, totuși nu se dau cu gura. Bani mai au. Oameni plătiți de ei se mai strecură și pela noi, și în haină de-a noastră și în limba noastră spun câte minciuni toate. Aceștia știu să povestească — cu multă durere în suflet — despre ostașii noștri. Că acolo a fost zdrobită o divizie românească, dincolo i-au scos din Cetatea albă, că au pierdut altă cetate și mai știu eu ce. Și apoi se găesc și între noi babe lesne crezătoare, cari dau veștile mai departe, de multeori mărite. Așa că chiar Marele Cartier General a aflat de bine să spună odată pentru totdeauna, că toate zvonurile acestea sunt minciuni sfruntate, răspândite de dușmanii noștri. Pe front e liniște deplină. Ungurii s'au ostoiat. Doar în lăuntrul țării se mai trag de cap între ei, dar asta pe noi nu ne doare.

Nevasta bolșevistului.

— Doamna lui Kun Béla cheltuiește o jumătate de milion pe hăineturi. —

Bolșevicii strigă în gura mare, că n'a fost dreptate pe lume până la dânsii. Că nu se cuvine să aibă unii prea mult și alții nimic. Nici să mai fie domni și conducători după pricepere și îndemănare, după învățatură, ci chiar și un pierdevară să poată fi ministru ori conducător, dacă sbiară bine și are pumn sdravăn.

— Jos cu lumea cea păcătoasă de până aici! — zic ei —, să facem o altă lume, mai bună și mai dreaptă...

— Nu-i vorbă, așa zic, dar de făcut o fac... bălaie de de tot. Zi de zi putem ceti prin jurnale despre dreptatea și lumea clădită de ei. Că pretutindeni nu lucrează nici unul nimic, fiecare e ministru, ori cel puțin »dictator« (poruncitor), mănâncă, beu, își petrec și poruncesc. Oamenii muncitori și oamenii cu scaun la cap trebuie să fugă dinaintea lor, să se ascundă prin codrii, sau să moară de foame, precum mor în Moscva și aiurea.

Despre lumea bolșevistă vin vești »faine« din Budapesta. Zice că de prea mare »fericire« mor și acolo oamenii de foame. Sau fug cu zecile de mii prin satele din jur și pe mai departe, ca să fie ținuți de milă de neamuri sau cunoscuți. O asemenea poruncă a dat chiar însuș guvernul bolșevist, spunând locuitorilor Budapestei:

— Cine are neamuri sau cunoscuți afară de oraș, să se mute din Budapesta și să trăiească acolo. Aici nu mai este de mâncare... Cine nu vrea să plece va fi alungat cu puterea!

Așa glăsuiește cea mai nouă poruncă a guvernului bolșevist din Budapesta.

În vremea aceasta nevasta lui Kun Bela, conducătorul bolșevicilor, cheltuiește sume grozave pe hăineturi și pe pălării domnești. Un englez aflător în Viena a băgat de seamă ce cumpărături a făcut Doamna Kun la o prăvălie mare din acel oraș. Cumpărăturile pe cari le-a făcut Kunoaie în vremea din urmă trec peste o jumătate milion de coroane. Pe-o singură pălărie a dat 15 mii de coroane, iar pe un rând de haine 37 mii de coroane!

Așa înțeleg ei schimbarea lumii...

Calendarul Asociațiunii pe anul 1919.

Revoluția ce a izbucnit în Ungaria la începutul lunii Noemvrie 1918, a zădărnicit scoaterea la timp a »Calendarului Asociațiunii«, așa cum se plănuise pentru împrejurările obișnuite înaintea de revoluție.

Cursul fericit, ce au luat apoi lucrurile în țară, marea Adunare Națională dela Alba-Iulia, unirea noastră cu România și, rând pe rând, ocuparea Ardealului din partea Trupelor române, începutul nostru de organizare, în frunte cu Consiliul Dirigent și în legătură cu evenimentele (intâmplările), ce au urmat zi de zi, — ne-au dat îndemnul să schimbăm din temelie partea așa numită pentru »Invățătură și petrecere« a Calendarului și să o împodobim cu icoane cât mai potrivite nouelor împrejurări. Așa, că acest Calendar, în felul cum se prezintă, este la noi singurul Calendar pe anul 1919, care corespunde întru toate stării lucrurilor dela sfârșitul anului 1918, când el avea să fie tipărit și împărțit.

Prin urmare acest calendar merită să fie citit de toți știutorii de carte și apot păstrat pentru familie, ca o carte, în care sunt însemnate cele mai de seamă întâmplări cu privire la trecutul și prezentul poporului nostru, în legătură cu schimbările mari ce s'au produs în viața națională.

În calendarul din anul acesta, »Asociațiunea« dă membrilor săi și, în genere, poporului nostru mai mult decât un calendar: o carte din cele mai folositoare pentru împrejurările de față și viitoare.

Calendarul cuprinde, — afară de partea calendaristică, afacerile cu poșta și telegraful, taxele și timbrele, târgurile din Ungaria și Transilvania, — un material ales, proză și poezii, dela cei mai de seamă oameni ai noștri, ca: MM. LL. Regele Ferdinand I și Regina Maria, Miron Costin, Dimitrie Cantemir, Ienăchița Văcărescu, Petru Maior, Iancu Văcărescu, Vasile Cârlova, Simeon Bănuțiu, V. Alexandri, N. Balcescu, Andreiu Murășan, A. Russo, M. Cogălnicean, O. Goga, Barbu Ștefănescu Delavrancea, G. Coșbuc, Colonel C. Găvănescul ș. a. ș. a., arătând legăturile sufletesti

între românii din diferitele țări și modul, cum s'a înfăptuit mărețul act al unității neamului.

Dintre icoane amintim: ale MM. LL. Regele și Regina, ale scumpilor noștri morți: Generalul Drăgălină, George Coșbuc, Barbu Ștefănescu Delavrancea și Dr. Constantin Istrati, mai departe ale unora din șefii noștri de resort, în frunte cu dl Dr. Iuliu Maniu și în fine, ale lui Wilson, Generalul Foch și Generalul Berthelot.

Din scurtul extras de mai sus se vede, că acest calendar conține o lectură bogată și aleasă și că e înfrumusețat cu 16 chipuri ale unora din persoanele cele mai de seamă, cari au avut și au rol de căpetenie, parte în viața noastră națională, parte în evenimentele mari ale lumii.

Calendarul se poate procura dela Biroul Asociațiunii, Str. Șaguna Nr. 6, în Sibiu, cu 2 coroane exemplarul, împreună cu porto poștal; iar pentru recomandare 50 fil.

Librăriilor și altor vânzatori se dă rabatul cuvenit.

Ceice au și alte afaceri la Sibiu, pot ridica direct calendarul dela: Biroul »Asociațiunii«, Str. Șaguna Nr. 6.

Recvirări pentru armată

pot face numai ofițeri, cari au scrisori în regulă.

Publicațiune.

Serv. org. VI—VII.
Bir. IV. Nr. 24659.

Observându-se că diferiți indivizi care de multeori nici nu au vre-o legătură cu armata, au abuzat de încrederea publicului și întrebându-se șiretenia fie teroarea au rechiziționat dela populație cai, vehicule sau alte obiecte, se aduce la cunoștința generală următoarele:

1. Orice rechiziție, de orice natură nu se va putea face direct de către armată ci numai prin intermediul autorităților și anume: în comunele urbane (orașe) prin poliție, iar la comunele rurale (sate) prin primăriile respective.

Delegații armatei pentru a face rechizițiuni nu pot fi decât ofițeri, și ei vor trebui să-și legitimizeze dreptul de a

face rechiziții, printr'o delegație eliberată de comanda-mente (Corp de armată, Divizia, Brigăzi, Regiment) atât față de autorități cât și față de locuitori modelul arătat mai jos (formular de Delegațiune).

2. Ori de câte ori s'ar încerca de a-se face vre-o rechiziție în alt mod decât cel arătat mai sus, populația este în drept a refuza de a da rechiziția cerută.

3. Orice persoană care în materie de rechizițiuni va abuza de puterea ce i-s'a conferit, sau care cu rea credință va refuza să dea bon, chitanța sau adeverința, după cum va fi cazul, sau va face rechizițiuni fără calitate, se va pedepsi de instanțele competente conform art. 49 din legea de rechiziții cu închisoare dela 6 luni până la 2 ani.

Șeful Serviciului organizării
VI—VII.

*

Iată hârtia pe care trebuie să o aibă ofițeri incredințați cu rechiziționările:

Model Nr. 1.

(Art. 6 din reg. I. rech.)

Corpul Armată.

1. Corpul sau serviciul pentru care s'a dat delegația.
2. Nr. din registru de ieșire al Corpului.

Delegațiune

pentru executarea rechizițiunilor.

DI.....

..... este delegatul nostru pentru a executa rechizițiuni în limitele drepturilor prevăzute de legea asupra rechizițiunilor și potrivit regulamentului ei de aplicare, liberând bonuri de rechiziție sau adeverință colectivă din registru cu matcă.

Data astăzi la 191.....
(L. S. Comandantul).
Semnătura delegatului:

— **Politica Angliei.** După spusele ministrului de război, Anglia în viitor are 4 datorințe mari. 1. Să fie prietenia cu America. 2. Să apere și să sprijinească Franța; 3. Să scape Rusia de bolșevism; și 4... Să ridice pe nemși în rândul popoarelor civilizate.

Tăbacul

— Se făgăduiește readă multă.
— Veste bună pentru fumători. —

În România veche, ca și la noi în fosta Ungarie tăbăcul este monopol, adică numai statul are drept să-l vândă, din simplul motiv pentru că din vinderea tăbăcului statul are câștig frumos și astfel prin aceasta mai ușurează din dările ce trebuie să le plătească poporul. Oficiul acela, care se îngrijește de cultivarea și vinderea tăbăcului se numește Regia Monopolurilor Statului. Acest oficiu, fiind întrebat de un gazetar cum vom sta în anul venitor de rândul tăbăcului, a răspuns, că foarte bine, pentru că numai în România veche sunt sămănate nu mai puțin de 13 mii hectare cu tăbăc, va să zică mai mult decât în oricare alt an de mai înainte.

Afară de aceasta și în ținuturile alipite la România mamă mai sunt 5—6 mii de hectare. În județele Mehedintzi și Gorj s'a sămănat mult mai mult tăbăc ca în anii trecuți, iară tăbăcurile din aceste ținuturi sunt de puțin tot așa de bune, ca și acele din Bobrogea, dacă nu mai bune.

Avem și vom avea tăbăc mai mult decât trebuie să indestulească nevoile țării. Dacă însă cu toate acestea publicul ajunge atât de greu la tăbăc, la aceasta nu e cauza lipsa de tăbăc, ci greutățile pe carile întâmpină administrația regiei cu desfacerea tăbăcului. Așa de pildă orașul București capătă astăzi aproape de trei ori atâtă tăbăc cât în anii trecuți, și totuș este lipsă de tăbăc. Cum se explică aceasta? Cea mai mare parte din tăbăc ia drumul satelor și orașelor din țară, unde este lipsă și unde oamenii pot face mare și multă speculație.

Nu este și nu va fi nevoie să se cumpere de peste graniță mai mult tăbăc ca în timpuri normale.

Aducem și noi la cunoștința fumătorilor această veste, îmbucurătoare mai cu seamă pentru cei dela sate, cari așa de greu ajungeau până acuma la tăbăc, și și acela era cât se poate de rău și de scump.

ȘTIRI.

Nou abonament
la „Unirea Poporului”

Cătră abonații noștri,
Toate gazetele noastre trebuie să lupte cu mari greutăți încă. Scumpetea cea mare nu vrea să scadă nici decât. Hârtia de tipar, în loc să se ieftinească, se scumpește pe zi ce merge. Tot asemenea se scumpește și de zi lucrul tipografilor. Lucrătorii tiparului, ca să poată trăi de pe-o zi pe alta, sunt siliți să ceară sporiri de plată în fiecare lună, sau în fiecare săptămână aproape.

Toate acestea ridicări de plăți și scumpetea hârtiei apasă pe umerii gazetelor. Noi trebuie să vărsăm zilnic sume grozave pe hârtie, la tiparniță, la postă, la împăturitoare și altor ajutoare ale noastre. Iar noi bani nu avem, decât creșterășii pe cari îi căpătăm dela abonenți.

De multă vreme însă nici bănișorii noștri n'am putut să-i primim, pentru că posta nu trimitea bani dintr'un loc într'altul. Așa că starea noastră, precum și a tuturor gazetelor românești, a fost foarte grea și este până în ziua de astăzi.

Acum, ca să putem face față marilor cheltuieli, pe cari scumpetea ni-le cere zilnic suntem siliți să ridicăm și noi prețul abonamentului la foarte, precum au făcut-o toate gazetele românești.

De aceea, începând cu 1 Iulie abonamentul la „Unirea Poporului” este precum urmează:

Pe un an întreg 30 C.
Pe o jum. de an 15 „
Pe trei luni 7-50 Cor.

Când vestim noul abonament, atunci facem

băgători de seamă pe iubii noștri abonenți vechi precum și pe cei noi, că s'a deschis trimiteră banilor pe postă, deci îi rugăm, ca fără amânare să înceapă a ne trimite bănișorii de abonament, ca „Unirea Poporului” să poată apărea netulburată și să-și poată îndeplini munca națională, căreia slujește cu toată dragostea și însuflețirea.

*

Dela Redacție. Redactorul nostru dl Alexandru Lupeanu-Melin și dl Iuliu Maior, membru în redacție, au plecat ieri, în Moldova, la Iași, la *Congresul profesorilor* din întreaga România Mare. De acolo vor face o călătorie în Basarabia. La sosire vor tipări în gazetă dări de seamă despre celea văzute în Moldova și Basarabia.

Darul Regelui. Regele nostru iubit, Ferdinand, a dăruit 50,000 Lei la fondul pentru zidirea unei biserici la Mărășești, pe locul unde au bătut atât de cumplit Românii pe nemți în 1917. Făcut-a acest dar bogat regele, ca să-și arete recunoștința față de eroii, cari s'au jertfit pentru neam și țară.

Belgia scăpată de datorii. Se știe, că deși Statele Unite au iertat toate datoriile ce le avea Belgia la ele, totuși această țărișoară încă tot mai gemea de greutatea datoriilor. Acum însă, își va primi despăgubirile de războiu dela Germania, și peste o lună-două nu va mai fi datoare nimănu.

Măsuri contra bandelor bulgare. Dela București primim vestea, că s'au luat toate măsurile pentru a se tăia poșta bandelor bulgare, ce în repezite rânduri au atacat locuitorii și posturile de jandarmi dela granița dobrogeană, așa dupăcum am arătat într'un număr mai vechiu al gazetei noastre. Deocamdată s'a făcut raport la Conferința de pace despre aceste volnicii bulgarești.

Nici socialiștii nu doresc bolșevismul. Se știe, că socialiștii erau cei mai nemulțumiți cu mersul trebilor, și cu felul ocâmușrii statelor. S'ar fi așteptat omul, ca totemai acești socialiști să se facă cel mai puternic razim al bolșevismului. În Rusia, Ungaria și Bavaria așa s'a și întâmplat. Adunându-se însă acum mai în urmă și socialiștii din Austria să hotărască ce ținută să iee față de bolșevism (adecă să-l sprijinească ori nu), după cuvântarea președintelui lor dr. Adler, au adus

hotărrea, că la nici o întâmplare să nu sprijinească pe bolșevii. La acest s'at au luat parte 270 delegați, dintre cari 261 au votat contra bolșeviiștilor și numai 9 au votat pentru bolșeviiștii. Vrednic de luare aminte e faptul, că hotărrea aceasta a lor o dovedesc tocmai cu stările rele și de nesuferit din țările unde bolșeviiștii au ajuns la putere.

Omul cuminte mai învață și din pășania altora.

Câți vor fi judecați? Nu mai puțin decât 190 Nemți vor fi trași la judecată înaintea unui tribunal de al Aliaților, pentru crimele săvârșite în războiu. Dintre aceștia 160 sunt militari. Numărul e mare, și totuși se pare mic.

Până unde le ajunge mâna... În Germania muncitorii și slujbașii dela căile ferate fac grevă. Nici n'ar crede omul, dar din izvor vrednic de încredere dela Berlin se susține, că greva e pusă la cale și sprijinită cu bani grei de bolșeviiștii maghiari.

Germanii își scufundă năile. Nu numai pe acele, pe cari aliații le-au luat în grija lor, dar nu le-au păzit destul de bine, ci și pe acele cari le-au mai rămas acasă. Așa au făcut în 3 Iulie, când și-au scufundat toate năile ce le aveau în portul Kiel. Măcar, Doainne, multă sumedenie de bani le zace într'însele.

Ciocniri de trenuri. În 29 Iunie s'au ciocnit în gara dela Aieșd două trenuri de marfă. Au murit 2 frânari, alți 2 oameni s'au rănit greu.

Cu ce-și bat capul Ungurii? Pe lângă guvernul bolșevist al lui Kun Bela dela Budapesta, ungurii mai au un guvern la Seghedin, care încă tot se mai mângăie cu nădejdea, că i-se va izbândi să aducă la tronul Ungariei pe Kaoluf. Și guvernul asta dela Seghedin, — poznă mare, — are grozav de mult de lucru, pentru că s'a pus să tipărească cu totdeadinsul timbre (ștempele) postale de câte 2, 3, 6 și 15 fil. Ba mai mult! S'au socotit, că pe timbre e bine să tipărească și de-aci încolo încă tot slovele din vechime: „Magyar királyi posta”. — Zău, că nu știi ce să faci, să răzi sau să plângi, când le vezi svârcolirile.

Poșta americanului. Un bogătaș din America a făgăduit să plătească o sută de mii de dolari, dacă îl vor lăsa să fie și el de față în Sala oglinzilor din Versailles în clip când se iscălește pacea. Poșta nu i-s'a împlinit și banii i-au rămas în buzunar.

Alipirea Bulgariei la Ingo-Slavia. Bulgarii se zbat ca peștele pe uscat și nu-și mai află iocul. Acum se svonește că ar fi buni-bucuroși să se alătore la Iugoslavia, dacă Serbia abzice de partea bulgărească a Macedoniei. Năcazul e, că sârbilor nici prin dând nu le trece să se lese de acest „dacă”, mai ales, că slovenii și croații nemulțumiți cu stăpânirea sârbească, cer înființarea unei republici neatârnoate.

Pomul păcii. Primarul cercului al șaselea din Paris a făcut propunerea în consiliul comunal al cercului său, ca din priejul iscălirii păcii să se sădească un pom în curtea primăriei. Propunerea a fost primită cu votul tuturor și pomul a fost sădit în mijloc de mari sărbări tocmai în ceasul în care s'a iscălit pacea cu Germania în Versailles.

Pentru orfanii războiului. Casa orfanilor de război din Blaj a primit dela Domnișoarele Emilia și Cornelia Sasu suma de 270 coroane, bani colectați dela sătenii din comuna Fărdu, județul Albainferioară. — Fapta bravelor domnișoare, cari au ostenit pentru acest scop înălțător și dărnicia bunilor săteni din Fărdu, se laudă de sine. Micii orfani le trimit pe această cale cea mai călduroasă mulțămintă.

Armata lui Lenin. Vestile ce ne vin despre vestita armată alui Lenin se bat în capete. Nu este zi, să nu vină alt și alt număr despre mărimea armatei bolșeviste. Așa mai nou ni-se spune prin Șvedia, că armata lui Lenin cea mai mare parte e compusă din prizoneri Nemți, în frunte cu generalul Blücher, apoi de 75,000 Chinezi, 50,000 Unguri și 25,000 Turci. — Din toate vestile însă, se poate vedea, că nu sunt tocmai așa de mulți. De altfel nici nu le merge tocmai bine bolșeviiștilor, pentru că trupele lui Colceag și Denikin tot într'una li pisează.

Un semn al înaintării. În Anglia s'a ținut, la 20 Iunie, o mare întrecere între sburători. La această întrecere — se scrie —, că ordinea o îndreptă un polișt din aeroplan, sburând pe toată vremea întrecerii.

Rugăm corespondenții ziarului nostru și pe toți cari ne trimit manuscrite spre publicare să scrie numai pe o față a hârtiei.

Direcțiunea centrală C. F. R. Sibiu.

Nr. 2950/919 L. II.

CONCURS

pentru primirea de ucenici lăcătuși în atelierele și școlile industriale atașate atelierelor C. F. R.

Tinerilor în etate de 14—18, binefăcuți și sănătoși, de preferință fii de funcționari și lucrători C. F. R., cari vorbesc și scriu bine românește, și cari doresc a însuși meseria de lăcătuși, li-se aduce spre cunoștință, că la:

1. Atelierele C. F. R. Brașov se primesc 28 ucenici.
2. Atelierele filiale C. F. R. Brașov se primesc 7 ucenici.
3. Atelierele C. F. R. Cluj se primesc 30 ucenici.
4. Atelierele C. F. R. Simeria se primesc 15 ucenici.

Se vor înainta până în 1 August crt. Serviciului de ateliere din Direcțiunea Centrală C. F. R. Sibiu odată cu petiția timbrată cu două coroane și următoarele documente:

1. Extras de botez.
2. Atestat de absolvirea a cel puțin 4 clase primare (absolvenții de 4 clase medii vor fi preferiți).
3. Certificat din partea autorităților civile, arătând starea civilă și domiciliul suplicatorului, precum și aceea că vorbește și scrie românește.

Cu ucenicii angajați se va legă un contract pe 4 ani și vor fi vizitați de medicul respectivului atelier.

Vor obține în decursul instruirii următoarele plăți pe ora:

I. sem. pe ora	80 fil.
II. » » »	1—C.
III. » » »	1'10 »
IV. » » »	1'30 »
V. » » »	1'40 » + 20 fil. adaus
VI. » » »	1'60 » + 40 » »
VII. » » »	1'80 » + 40 » »
VIII. » » »	2'20 » + 50 » »

Vor lucra pe zi 8 ore, din care 2—3 ore se va folosi pentru instruirea teoretică, dar plată vor obține și pentru orele teoretice.

Sibiu, 1 Iulie 1919.

Andrieu,

Directorul Serviciului de Ateliere.

Cine știe

ceva despre *Horvat Frimtu*, din comuna *Lupu*, căruia i-s'a pierdut urma încă în toamna anului 1914, să aducă la cunoștința gazetei noastre.

Număr cenzurat de Iuliu Maior.

Cine știe

ceva despre *Nicolae Ba* din comuna *Lupu*, care a căzut în prinoare rusă și în 22 Februarie 1917 scris din Asia, să aducă la cunoștința gazetei noastre.

Deschizându-se circulația de bani la postă rugăm ca insistență pe On. abonemenți și depozitari ai ziarului nostru să grăbească cu trimiterea abonamentelor, ușurând astfel situația grea în care se află ziarul în scumpetea enormă de azi.

Preoți! Învățători! răspândiți „UNIREA POPORULUI” printre săteni.

TIPOGRAFIA

SEMINARIULUI TEOLOGIC GR. CAT. BLAJ

□ □ FONDATĂ ÎN ANUL 1754. □ □

Execută: ZIARE, REVISTE, CĂRȚI BISERICESTI, MANUALE DIDACTICE, CĂRȚI LITERARE, AFIȘE, BILANȚURI, NOTE, ANUNȚURI, BILETE. □ TOT FELUL DE TABELE etc. etc.

Toate produsele tipografice să tipăresc cu cele mai bune caractere de litere și cu cele mai fine cerneluri de tipar dela renumitele fabrici din Paris, avute în cantitate mai mare înaintea războiului mondial.

Comandele se execută grabnic.

Librăria Seminarială din Blaj

are un DEPOSIT de CĂRȚI BISERICESTI și ȘCOLARE
cu propria Editură.

Cărți din toate ramurile literaturii române.

Cele mai noi Produse literare apărute în
euraul războiului. Tot ce a apărut până
acum în România veche.

Are tot soiul de REQUISITE de SCRIS și de ȘCOALĂ.